

ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ

Ч. 133 ЛИПЕНЬ - ВЕРЕСЕНЬ 2002

Вогонь Орлиної Ради

1

ДОРОГІ БРАТЧИКИ Й СЕСТРИЧКИ!

Проминуло кілька місяців, від коли ми вислали Вам із черговим числом „Вогню Орлиної Ради“ анкети до виконання, щоб довідатися, як Ви сприймаєте „В. О. Р.“ Доводиться ствердити, що відгук на предявлену анкету був мінімальний.

Застановімся: Невже нам зовсім не залежить на нашому спільному журналі? Чи після 55 років появи він уже нам більше непотрібний?

Коли так, то пощо зайво витратити час і гроші, які можна куди корисніше зужити на інші позиточні цілі? Знаємо, що „десь там“ висловлюються опінії про наш журнал – і це в ньому здалось би, і те й інше... Але чомусь ті думки Ваші не доходять до свідомости Редколегії.

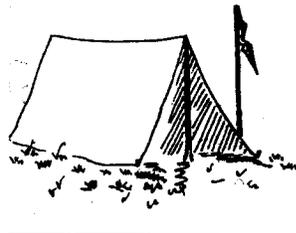
Будьмо справедливі так, як від нас того вимагає Пластовий Закон. Ото ж маймо відвагу заявити, що є доброго в журналі, а що треба поліпшити. Не примушуймо Редколегію вгадувати!

Чекаємо на Ваші відгуки!

Щиро вітаю Вас:

СКОБ!

Сергій Орел Орел

Мудрість Сірих Орлів

До вмілості „Бистрозмисл“.

КІМ

Кім, або повним ім'ям Кімбалл О'Гара був сином сержанта ірландської військової частини в Індії. Батьки його померли, коли він був ще малою дитиною і він лишився під опікою тітки, що жила в Індії дуже бідно.

Грався Кім лише з тубільцями і так навчився говорити їхньою мовою та так пізнав їхні звичаї, що мало котрий європейець міг йому в тому дорівняти. Крім того він товаришував зі старим мандрівником, жрецем, котрий подорожував по Індії. З ним малий Кім обходив цілу північну частину тієї країни.

Одного дня Кім зустрів колишню частину свого батька і коли він відвідав її табір, його заарештували, бо підозрівали, що він прийшов із наміром красти. Одначе при обшуку в нього знайшли метрику та інші папери, з яких устійнили, що він властиво належить до них. Частина взяла його під свою опіку й почала виховувати. Але щоразу, коли Кімові вдавалося знайти вільну хвилину, він одягався в індуський одяг і йшов поміж тубільців, ніби один з них.

При одній такій мандрівці він познайомився з Лурганом, торгівцем старими дорогоцінними каменями і різними цінностями. Лурган, торгуючи з тубільцями, збирав поміж народом інформації для державної розвідки.

Цей чоловік, побачивши, що Кім має небуденне знання тубільних звичаїв, вирішив, що з нього був би корисний агент для державної розвідчої служби. Цебто, він міг би бути свого роду детективом поміж тубільцями. Але раніш, ніж дати йому таке важливе завдання, Лурган рішив хлопця випробувати, щоб переконатися, чи Кім достаточо відважний та чи має силу волі.

Щоб визначити силу волі, Лурган спробував загіпнотизувати Кіма. Цебто змусити його до виконання його волі. Лише людина зі сильним характером і волею може це зробити зі слабовольним. Для того Лурган кинув на землю гладущик з водою так, що він розбився на дрібні кусні. Тоді він поклав свій палець на шию хлопцеві і побажав, щоб той уявив собі, що гладущик знову цілий. Та як він не намагався, щоб його думки заволоділи волею хлопця, йому це не вдалося. Кім бачив, що гладущик розбитий і не хотів ніяк сприйняти думку, що він цілий. Був мент, коли він уже майже послухав Лургана, бо йому з'явилося видіння, що гладущик стає цілим. Та це видіння зникло.

Більшість хлопців дозволила б своїм думкам та очам блукати і не змогла б їх утримати на одному предметі. Таку людину легко загіпнотизувати.

Лурган переконавшись, що в Кіма сильна воля і що він легко навчається, почав привчати його спостерігати та завважувати маленькі подробиці з буденного життя та запам'ятувати. Лурган вправляв спостережливість і пам'ять Кіма, показуючи йому на підносі дорогоцінні камені різних відтінків і видів, яким приглядався протягом хвилини, потім прикривав предмети хустиною і казав, щоб Кім йому точно сказав, скільки там було каменів і які вони були. Спочатку Кім міг запам'ятати лише дуже мало і не міг їх описати точно та після кількох вправ він навчився запам'ятати їх усі дуже докладно.

Це саме повторював Лурган з тим же успіхом і з іншими предметами. Врешті спостережливість хлопця виплекалась до того ступня, що його вчитель вважав підготовчу працю закінченою. Кіма можна було вже пускати на поважнішу працю. Почалося з того, що хлопець виїхав на довгу мандрівку зі старим афганцем, торгівцем коней. Кім до нього дуже прив'язався, а приязнь між ними ще більше скріпилась, коли Кім довідався, що старий афганець є агентом розвідчої служби. При одній нагоді Кім прислужився йому, перенісши за нього дуже важливу довірочну вістку. Другим разом він врятував афганцеві життя, підслухавши, як кілька тубільців змовилися забити його.

Після цієї пробної мандрівки Кіма його прийняли у члени таємної розвідчої служби і дали йому таємний розвідчий знак, що його носили всі співробітники розвідки на шиї. Довірили також Кімові умовне гасло, яке встановлялося під час розмови особливим способом і втаємниченим людям давало до пізнання, що він є членом служби.

Членів розвідчої служби в Індії є дуже багато й вони з виду один одного не знають. Тому треба їм мати таємні знаки, за допомогою яких вони пізнають себе між людьми, що могли б бути їхніми ворогами.

Одного разу, їдучи в поїзді, Кім зустрів іншого члена, якого він не знав. Це був тубілець, що вліз до вагону. Він був явно дуже схвильований і поважно поранений на голові і руках. Говорив подорожнім, що поспішаючи на станцію, він упав з воза і покалічився. Кім, як добрий спостерігач, зразу звернув увагу, що поранення мали гострі краї, не такі, як від подряпання, якими вони мусіли б бути, коли б він дійсно впав з воза. Тому тубільцеві не повірив. Коли чоловік почав перев'язувати собі голову, Кім побачив у нього на шиї знак таємної розвідки. Кім показав тубільцеві свій знак. Побачивши відзнаку, поранений вставив в балачку умовне гасло. Кім відповів йому, як належало. Тоді тубілець затягнув Кіма в куток і пояснив йому, що він виконував важливе доручення таємної служби, але деякі з ворогів держави викрили його, стежать за ним і малоощо не вбили. Вороги напевно знали, що він у поїзді і без сумніву телеграфічно попередили своїх спільників про його приїзд. Тубілець мусів передати вістку одному зі старшин так, щоб його змовники не зловили, та не знав, як це зробити. Тут Кімові прийшло на думку переодягнути тубільця.

В Індії є багато факірів, що вештаються по країні. Вони майже не носять жодного вбрання, замазують себе попелом і малюють на обличчі різні знаки. Їх уважають за дуже святих і люди завжди допомагають їм грішми та харчами. Кім, отже, намішав борошна з попелом, що знайшовся в люльці тубільця, роздягнув свого несподіваного товариша й обмазав його брудною мішаниною. Завдяки маленькій коробці з фарбами, що на всякий випадок завжди переховувалася в складках Кімової одежі, легко вже можна було намалювати на чолі відповідні знаки. Кім намазав тубільцеві рани борошном та попелом з одного боку, щоб вони скоріше загоїлися, а з другого, щоб їх не так було помітно. Під кінець хлопець скуйовдив товаришеві волосся і посипав порохами, надавши йому вираз факіра.

Незабаром вони доїхали до великої станції, де згідно з умовою, тубілець мав передати вістку. На платформі вони легко відшукали потрібного старшину. Та як йому непомітно передати вістку? Удаваний жебрак-факір наче знечев'я штовхнув старшину. Той по англійськи вилаяв його. Жебрак відповів низкою тубільних лайок, вставивши поміж ними потайне гасло. Старшина хоч удавав, що не вміє по індуському, зрозумів дуже добре умовний знак і відразу знав, що перед ним член розвідки, а не простий жебрак, тому старшина зробив вигляд ображеного, арештував жебрака і відвів на поліцію, де вже спокійно міг з ним поговорити про справи.

Це все було зроблено так гладко, що ніхто не зауважив, що всі троє, Кім, жебрак і старшина, між собою пов'язані таємними нитками і що цей факір є агентом розвідки, що ледве втік від смерті.

Варто прочитати ці та інші Кімові пригоди, бо вони показують, яку цінну працю може виконати для своєї батьківщини людина, коли вона добре приготована та вишколена.-

(Передрук із ВОР ч. 2, 1949 р.)

До вмілості „Син України“.

Г. Школа

ДЕ МИ ЗНАХОДИМОСЬ?

Якщо юний краєзнавець бажає ходити по азимуту, він повинен навчитися знаходити на карті справжнє місце свого перебування, іншими словами – вміти орієнтуватися по карті. В час підготовки до походу на маленькому шматочку карти тобі все здавалось цілком зрозумілим. Але вийшов за місто – і розгубився серед безмежного простору полів, лісів, пагорбів, доріг, якихсь споруд, переплетених шляхів і стежок.

Насамперед зорієнтуй карту. Поклади компас на бічну рамку карти так, щоб позначення півночі на лімбі було повернуте в північний бік рамки. Відпусти стрілку компаса й повертай карту разом із компасом доти, поки кінець стрілки, що вказує на північ, не стане проти нульової поділки.

Коли карту зорієнтовано, постарайся відшукати на місцевості все, що позначено на тій частині карти, де проходить твій маршрут. Знайшов селище, місток, річку, окреме дерево, прикинув на око віддаль між ними – і вже можеш приблизно визначити точку свого місцезнаходження.

Коли мандруєш лісом чи степом, важко знайти навколо щось примітне. В таких випадках вимірюй пройдений шлях кроками або, якщо доводиться долати багатокілометрову відстань, - затраченим часом. Потім, знаючи азимут, по якому йдеш, відклади на лінії напрямку пройдену путь - і ти матимеш точку свого стояння. Якщо просуваєшся шляхом, позначеним на карті, то зробити це ще легше. Рахувати кроки починай від певного предмета, який легко знайти на карті.

Найкраще розпочати звірвання карти з місцевістю на початку походу. Назва місця, звідки ти вийшов, відома. З якого боку населеного пункту (північного, південного, східного чи західного) ти вирушив у путь, завжди можна встановити за компасом. Якщо будеш уважним і не пропустиш жодного місцевого предмета, зазначеного на карті – ніколи не загубиш орієнтації, в будь-яку хвилину визначиш, де ти знаходишся.-

(„Туристська стежка кличе“)

Процес виховання завжди складний і багатогранний. Здійснення його відбувається за допомогою різноманітних форм. Форма виховання залежить від вікових особливостей вихованців, мети, яку потрібно досягнути, та інших умов, в яких протікає процес виховання.

Основною формою виховання в новацтві є новацькі сходи, метою яких є виконання пластової програми (проби та вмілості, історичні ігри). Під час заняття кожна дитина має нагоду здобути знання, вміння та навички, які плекають та розвивають риси характеру, з'ясовані у Пластовому та Новацькому Законі, Пластовій Присязі та Новацькій Обіцянці.

Сходи відбуваються щотижня. В залежності від віку новаків підбираються елементи сходин та їх наповнюваність, зміст. Так, для 10-літніх новаків ми не запропонуємо казочку "Колобок", а 7-літнім гру "Здобування прапору" чи "Міста і ріки" (Гри з ВОР).

Знаємо, що елементами новацьких сходин є розповідь, гра, пісня, відкриття і закриття, майстрування, малювання, самодіяльна гра, новацький танок, спостереження, новацька розмова, хвилина братчика/ сестрички.

Хочу зупинитися лише на кількох з них.

Розповідь є основною складовою частиною занять в новацтві і поєднує між собою решту елементів. Вона є основним джерелом інформації, розвиває уяву і мову новаків. Видами розповіді є казки, байки, перекази, легенди, оповідання.

Уявімо собі сходи, метою яких є т. 1 новацької вмілості "Мандрівник по Україні": покаже сторони світу за компасом, покаже сторони світу на карті. Як ми навчимо дітей це робити? Почнемо з розповіді, яка підведе нас до того, що необхідно вміти користуватися компасом, щоб визначити сторони світу і, що необхідно вміти знайти сторони світу на карті. Потім покажемо, як це робити. Щоб діти навчилися це робити, їм недостатньо мати лише знання, потрібні навички, які здобуваються лише в практиці. Тобто, кожна дитина має потримати компас в руках і спробувати за його допомогою визначити сторони світу. Як тоді ми називаємо те, що відбувається? Продовження розповіді? Гра?

У гри можна вивчити які є сторони світу, можна вивчити, де яка сторона світу за компасом, коли він вже зорієнтований. Але практично навчитися зорієнтувати компас або ж в'язати якийсь вузол тощо під час гри не можна, бо це суто вправність, коли виховник "стоїть над душею" і показує: оце треба зробити так, а це ось так...

Зазвичай під час опису заняття ми описуємо цей елемент здобуття навичок або вправності там, де йдеться про розповідь. Але хіба це відповідає визначенню розповіді і її функції (див. вище)? А як такий елемент сходин називається у юнацтві? Інструктаж. Тобто виховник дає інструкції (вчить), як виконувати певну вправу, а потім кожна дитина пробує це зробити.

Пропоную ввести в новацькі сходи такий елемент, як **інструктаж** або **вправа**, який відповідатиме тому, що діти роблять в цей час на сходинах.

Продовжимо розгляд елементів сходин далі..

Гра в новацтві виступає головним засобом навчання. Ігри поділяються на рухливі (використовують біг, стрибки, повзання, метання, ходіння тощо), чуттєві (задіяні органи відчуття), рухливо-чуттєві (поєднують рухи з вправами для розвитку відчуттів), розвагові або товариські (дають можливість розважитися та зміцнюють колектив, групу дітей), мовні (логічні ігри, ребуси, головоломки, кросворди, загадки тощо), на папері (використовують малюнки на папері), на столі (різні настільні ігри: шахи, морський бій тощо), теренові (гра відбувається на великій ділянці серед природи), самодіяльні.

Самодіяльна гра є одним із засобів розвитку дитячої уяви. Під час самодіяльної гри діти мають нагоду самовиразитися, грати творчо на основі певного сюжету.

Самодіяльна гра має такі види як інсценізація розповіді, пісні, вірша і т.п., представлення дії рухами, представлення дії голосом, представлення дії рухами і звуками. Різновидами самодіяльної гри є новацький танок та ляльковий театр.

Інсценізація або інакше грання ролі – це, коли після розповіді кожна дитина має певну роль і всі повторюють дану розповідь в ролях. Або ж кожний має свою роль і виконує її за даною темою під проводом виховника імпровізовано.

Представлення дії рухами. Виховник щось розповідає, а діти імітують сказане відповідними рухами *за виховником*, тобто вони розвивають увагу, спостережливість, спритність, а не уяву. Наприклад, біг по лісу зайчик (б'ємо руками об коліна), зупинився, подивився вправо, вліво (дивиться), дерева колишуться (рухи, піднятими вгору руками) і т.д.

Представлення дії голосом. Подібно до попереднього, але діти під час розповіді, почувши певні слова, називають якісь звуки. Наприклад, вітер (ш-ш-ш), вовк (у-у-у), зайчик (трусь-трусь-трусь) і т.п.

Представлення дії рухами і звуками, коли діти говорять якісь слова чи звуки і в цей же час показують якісь рухи. Наприклад, паровоз, коли є три групи, кожна має свій звук: перша – чух, друга – чух, третя – у-у-у. Та група, на яку вказує виховник, називає свій звук. При цьому всі діти роблять рухи руками, як оберти коліс. Починають повільно, потім швидше, прислухаючись, чуємо, як їде паровоз. Це також може бути імітація рухів тварин, лет пташок і т.п.

Новацький танок – це гра зі співом, в якій діти під звук пісні виконують відповідні рухи, можна сказати, виконують якийсь нескладний танок, що є, певною мірою, художньою творчістю.

Ляльковий театр є інсценізацією певного сюжету, але за допомогою ляльок.

Тепер повернемося до визначення самодіяльної гри. **Самодіяльність** – це особистий почин, творча ініціатива в якійсь справі, художня творчість осіб, які не є професіоналами. Відповідно самодіяльна гра – це гра, яка передбачає розвиток творчої ініціативи дитини. Якщо під час інсценізації, новацького танка та лялькового театру дійсно розвивається творча уява дитини, то під час представлення дії рухами, голосом, звуками та рухами дитина не проявляє ніякої ініціативи, а повторює лише те, що сказав чи показав виховник. Лише під час імітації рухів та голосів тварин, птахів і т.д. розвивається творча уява дитини. В усіх інших випадках вона повинна лише бути уважною і спостережливою, щоб вчасно повторити вказаний виховником рух чи звук..

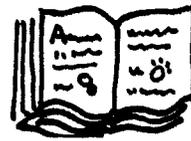
Таким чином, **пропоную** називати речі своїми іменами. Для цього можливі такі варіанти:

1. До самодіяльної гри відносити лише інсценізацію та імітацію, новацький танок і ляльковий театр, які дійсно розвивають творчу ініціативу дітей, їх художню творчість, а представлення дії рухами, представлення дії голосом, представлення дії рухами і звуками відносити відповідно до рухливо-чуттєвих чи чуттєвих ігор.
2. Взагалі виключити такий елемент новацьких сходин як самодіяльна гра, а замість нього розглядати інсценізацію (до якої також входить ляльковий театр), імітацію та новацький танок як окремі елементи новацьких сходин.

Тепер щодо перебігу самих сходин. Відомо, що усі елементи мають бути пов'язані між собою метою і темою. Мету сходин визначають конкретні точки новацької програми. Тема може бути із світу казки, природи, історії тощо, в залежності від віку та зацікавлень новацтва. Вона обов'язково повинна пов'язуватися з метою. Найкраще вибрати її на основі розповіді, а всі інші елементи сходин повинні тоді віддзеркалювати цю тему. Тоді в кінці сходин дитина може відповісти на запитання: Про що були сьогоднішні сходини? – Про зайчика, про білочку, про козаків і т.д.

Таким чином, по закінченні сходин, дитина не усвідомлює, якою була мета сходин, а лише пам'ятає у що вони під час сходин бавилися. Якщо ми хочемо переслідувати виховну мету, то маємо прагнути до того, щоб при кінці сходин дитина розуміла, що вона навчилася чи дізналася сьогодні. Якщо метою була 4 т. Новацького Закону: новак робить добрі вчинки, то сходини треба будувати так, щоб в кінці новаки пам'ятали, що вони повинні робити добрі вчинки і те, що коли робиш добро,

ЩО РОЗКАЖЕМО НОВАЦТВУ?

9

У ЛІСІ ВСЕ ГАРАЗД

Діти, я щоразу на літо вибираюся в ліс. Там просторо, сонячно й весело. Так гарно, що я і взимку жив би там, якби не холодно... Здавалося, усе в лісі добре. Але я вам скажу секрет: кравці там погані. Дуже погані!

Не звартайтеся до них. Не раджу. Недавно в мене з тими лісовими кравцями сталася така халепа, що я про неї й онукам розповім. Тільки онуків у мене ще немає, тому я розкажу про неї вам.

Наближався день, коли мій син, Олександр, мав бути прийнятий до роя новаків „Бобрн" і дістати новацьку хустинку. Ще недавно я пообіцяв йому роздобути новацький однострій і тепер треба було негайно виконати обіцянку.

От я й подався до лісової майстерні, де працювало п'ятеро знаменитих кравців. Зайшов до них і привітався.

-Доброго здоров'я- відповів мені майстер Їжак.

-Вітаю вас!- піднявся із стільця майстер Вовк.

-Ласкаво просимо!- вклонився майстер Ведмідь.

-Заходьте!- запросив майстер Заєць.

-Сідайте будь ласка!- показав на стілець майстер Борсук.

А потім усі майстри хором спитали:

-Що ви бажаєте?

Я сів на стілець і сказав:

-Ви вмієте шити однострої для новаків?

П'ятеро майстрів відповіли в один голос:

-Вміємо!

Їжак мовив:

-Найкращі однострої!

Вовк додав:

-І найміцніші!

Ведмідь зауважив:

-І без примірювання.

Заець захоплено вигукнув:

-І без жадних вад!

Борсук докинув:

-І дуже дешево!

Потім усі п'ятеро хором сказали:

-Таких гарних одностроїв ще ніхто не носив.

-Чудово!- сказав я. –Тоді прошу вас пошити однострій моєму синові Олександрові.

А кравці й питають хором:

-Який має бути однострій?

-Ну, такий, як ви сказали: гарний, міцний, дешевий, правильно пошитий. Справжній пластовий однострій. І щоб усе було на місці: і комірець і рукави й кишені.

-Я найкращий майстер шити комірці!- сказав Іжак.

-Я найкращий майстер шити кишені!- додав Вовк.

-Я найкращий майстер шити рукави! – ревноу Ведмідь.

-Я найкращий майстер пришивати гудзики- підскачив Заець.

-А я найкращий майстер прасувати однострій!- докинув Борсук.

Потім усі п'ятеро сказали:

-Ми найкращі від усіх кравців!

Я внервав крам, здав Олександрову мірку і ми домовилися про ціну.

-Завтра вранці візьмемось до роботи,- повіщали кравці.

Коли я доправився додому, вже вечоріло. Все в лісі готувалося до сну. Я з'їв пирога з грибами, випив чаю з чорниць і ліг на мохове ліжко. Але заснути я не міг: усе думав про Олександрів однострій. І раптом пригадав, що забув сказати кравцям, який саме однострій подобається Олександрові!...

Я встав і знову подався до майстерні. Але там уже нікого не було: ні Іжака – майстра шити комірці, ні Вовка – майстра шити рукави, ні Зайця – майстра пришивати гудзики, ні Борсюка – майстра прасувати однострій. Всі розійшлися по своїх домівках.

Іжак жив на сході.

Вовк – на заході.

Ведмідь - на півночі.

Заєць - на півдні.

А Борсук – посеред лісу.

Я пішов на схід, звідив Іжака й спитав:

-То ти справді вмієш шити комірці?

-Аякже! Найкращі комірці!

-А такі, як подобаються Олександрові?

-А які йому подобаються?

-Звичайні, щоб гарно лежали, без зморщок.

Іжак подумав і відповів:

-Ні! Таких я не вмію шити.- І перевернувся на другий бік.

Пішов я на захід. Постукав до Вовка й спитав:

--Ти справді вмієш шити кишені?

-Авже ж! Найміцніші кишені.

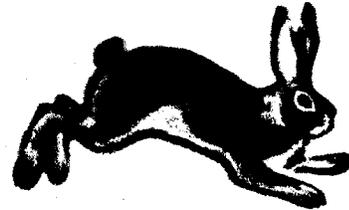
-А такі, як подобаються Олександрові?

-А які йому подобаються?

-Звичайні, тільки щоб у них уміщалися:

гачок,
дубовий патичок,
від ножика ланцюжок,
два горіхи,
цвяшок зі стріхи,
пляшечка,
блискуча бляшечка,
цукерки-горошки,
держалко від ложки,

й ще багато дечого... Та ще й записник, олівець і хустинка до носа і...

-Годі! Годі!- закричав Вовк. –Таких кишень я не вмію шити.- І випровадив мене за двері.

Я повіг на північ, де жив Ведмідь.

-Ти справді вмієш шити рукави?- спитав я його.

-Єге ж, які завгодно!

-І такі, як подобаються Олександрові?

-А які йому подобаються?

-Звичайні, але щоб не були задовгі і заширокі, бо однострій має бути все чистий і гарний!

Ведмідь провурчав:

-Таких рукавів я шити не вмію.- І попросив дати йому спокій.

Я чимдуж кинувся на південь, де жив Зяець.

-Ти справді вмієш пришивати гудзики?- спитав я.

-А то ж як!

-А такі, які подобаються Олександрові?

-А які йому подобаються?

-Звичайні, але щоб не відривалися, не губилися, щоб трималися довго!

-Таких я не пришиваю.

І Зяець глянув на мене так сердито, що я поквапився вийти. Тоді я помчав у гліб лісу до Борсук.

-Ти справді вмієш прасувати однострій?- спитав я.

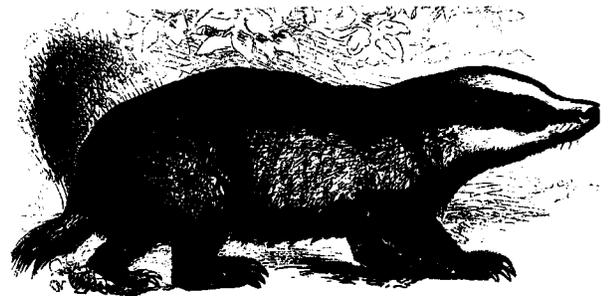
-Краще за всіх!

-А так як подобається Олександрові?

-А як йому подобається?

-А так, щоб однострій гладенько, чепурно виглядав.

Борсук, не довго думаючи, відповів:

-Так прасувати я не вмію!- І хряскнув дверима у мене перед носом. Розлючений пішов я додому і написав тим кравцям такого листа:

„Не буду замовляти у вас однострою Олександрові. Хоч ви вважаєте себе за великих майстрів, проте ви всі п'ятеро нікудишні кравці!
Не вітаю вас”

Ось яка халепа сталася зі мною, діти. Ось чому мій син Олександр мусів чекати на однострій з пластової крамниці.

Шкода, во літом у лісі все гаразд. Тільки кравці там погані. Ви до них, діти, не звертайтеся. Не раджу!

(За О. Панкюєш)

Константина МАЛИЦЬКА

ВІРНА БАТЬНІВЩИНІ

У південній Африці, в країні Карру, росте маленька цибулькувата рослинка — назви ще для неї не придумали. Її викопали там учені німецькі природники. Їх зацікавило те, що під час сухої африканської зими вистачило невеликого дощу, щоб цибулька прокинулася до життя й розвинула свої листки.

Викопана цибулька поїхала в товаристві інших африканських рослин у бляшаній баньці до Європи. Коли вона прибула на призначене місце, листки її всохли й опали. Цибульку пересадили в горщик, і, коли прийшла європейська зима, вона — надивовижу всім — випустила свіжий маленький листок. Та знову настала весна, а з нею вернулися сонце й тепло, листок почав марніти і всихати. Всеньке літо стояла африканська цибулька на соняшному місці в горді, але ні сонце, ні дощ не могли її збудити до життя. Вона спала своїм зимовим сном, бо саме тоді, коли в

Європі весняні місяці, там, в Африці, в далекому краю Карру, приходить зима.

І щойно під осінь, коли настали похмурі листопадові дні, цибулька почала знову проявляти життя, бо якраз там, в її далекій рідній землі, починалося гаряче африканське літо.

Так було впродовж восьми років. Цибулька випускала все тільки один листок і зовсім не цвіла, бракувало їй гарячого африканського підсоння. Вона вперто додержувалася рідних, прадідівських звичаїв; не визнавала європейського літа й зими, а її маленька „душа” якимсь дивним способом зберігала пам'ять про рідний край і корилась порам року своєї далекої, незабутньої батьківщини.

Дивуються вчені дослідники, що дає маленькій африканській цибульці таку силу проти всіх чужинецьких впливів — і не можуть розв'язати цієї загадки.

А таких загадок у світі багато.

(„Веселка”)

Діти Співають

ПУСТИ Ж МЕНЕ, МАТИ, ДО ТАБОРУ - ПІСНЯ ПЛАСТУНОК -

МУЗИКА - Р. КУПЧИНСЬКИЙ
АРАНЖ. - В. ОСЕРЕДУК

Andante
Ходом

RA.1972
4.1263

А ПУ-СТИ Ж МЕ - НЕ, МА - ТИ, ДО ТА - БО - РУ, ПУ-СТИ Ж МЕ - НЕ, МА - ТИ,
ДО СОМ - ЦЯ ДО БО - ЛИ, ДО ПРО - СТО - РУ,

З ПЛА-СТОМ МАН-ДРУ - ВА - ТИ, З ПЛА-СТОМ МАН-ДРУ - ВА - ТИ ДО ТА - БО - РУ.

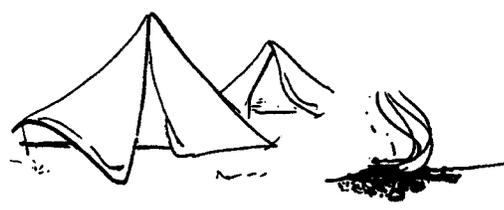

2

RA.1972
4.1263

ВА - ТИ ДО ТА - БО - РУ.

(„Пластові і повстанські пісні“)

Де ж ти, кицю, ходила

15

Allegro Народна мелодія

Де ж ти, ки- цю, хо- ди- ла ?
У мли- ні си- ді- ла.

1. Де ж ти, кицю, ходила?
У млині сиділа.

3. Що ж ти, кицю, заробила?
Шапочку дукатів.

2. Що ж ти, кицю, робила?
Житечко молола.

4. Що ти, кицю, накупила?
Бубликів багато.

5. З ким ти бублики поїла?
З гостями у свято.

(„Рідна пісня“)

СОНЕЧКО, СОНЕЧКО

СО - НЕЧ - КО, СО - НЕЧ - КО, ГЛЯНЬ У ВІ - КО - НЕЧ - КО!

ДІ - ТЯМ МА - ЛЕНЬ - КИМ З НЕ - БА ЗА - СЯЙ.

РЛ.1978
3750

СОНЕЧКО, СОНЕЧКО,
ГЛЯНЬ У ВІКОНЕЧКО!
ДІТЯМ МАЛЕНЬКИМ
З НЕБА ЗАСЯЙ.

(„Моя Україна“)

Ігровий Куток

ХОДА ДВІЙКАМИ

Ряди з паристим числом дівчат. Дівчата стають парами, звернені до себе, беруться за рамена. Одна одній стає на ноги. На знак пари йдуть у напрямі лінії, віддаленої не більше 20 кроків. Значить одна дівчинка у парі йде взад а друга вперед; коли перша йде взад правою ногою, то друга лівою вперед. Виграє ряд, що скорше дійде до лінії.

БІГ ДВІЙОК БОКОМ

Двійки стоять звернені до себе, а раменами у напрямі ходи. Хід починає одна у парі правою, а друга лівою ногою. Ідуть ставляючи крок, а опісля досуваючи другу ногу. Коли досягнуть мети, тоді повертаються до ряду тим самим способом, доторкають наступну пару і та біжить тим способом.

ЗАЯЧИЙ БІГ

Дівчата у рядах. Перша у ряді стає на руках і ногах. Опіраючися на руках підскакує, підгинаючи зігнені в колінах ноги до переду. Так скаче до мети і тим способом теж повертається до ряду і ударяє наступну. Тоді та біжить. Виграє ряд, що перший покінчив біг.

КРУГЛІ

Перед кожним рядом у віддалі 15 кроків (віддаль опісля можна збільшувати) предмет, який можна звалити. Біля нього суддя, що числить пункти і відкидає м'яч. Перша у ряді має м'яч і кидає його у напрямі предмету так, щоб він котився по землі і перекинув цей предмет. Якщо перекине, то ряд дістає два пункти. Виграє ряд, що перший досягне 20 пунктів, або в означеному часі досягне найбільше пунктів.

БИЙ М'ЯЧ

Те саме переводимо з двома м'ячами, значить замість предмету є другий м'яч. Коли його вдариться так, щоб він котився дальше, тоді ряд дістає два пункти. Коли він покотився лише вбік, тоді одержує лиш один пункт.

АВТОВІ ЗМАГАННЯ

Дівчата сидять рядами. В кожному ряді рівне число дівчат. Перші у всіх рядах дістають назву авта, на пр. Запорожець, другі іншу. 20 кроків перед рядами лінія. Провідниця викликає назву авта. Тоді всі із тою назвою біжать до лінії і назад до ряду. Перший зачисляється 4 пункти, другий 2, третій 1 пункт.

ЗМАГ КНЯЗІВ

Те саме, тільки надається імена князів чи інші назви зв'язані з темою сходу.

ЗМАГ ЗВІРІВ

Те саме, лиш дівчата дістають назви звірів і мають у бігу наслідувати даних звірів (на пр. зайця – скаче на руках, підкидаючи ноги, слона – хід у розкроку і хитання хоботом – рукою на ліво й право, когута – на одній нозі, собаки – на руках і ногах і т.д.)

ЛОВЛЯ НА ВЕСЕЛО

Одна ловить, усі тікають. Коли досягне котрусь - ця мусить видумати інший спосіб ловлі і всі мусять прийняти його, на пр. ловить ходячи, скачучи на одній нозі і т.п.

ЗДОБУВАННЯ ДОБИЧІ

На площі знаходяться дві, рівної величини групи дівчат. Кожна група стоїть поза своєю лінією, на краю площі. Площа поділена по середині лінією. На лінії лежать хустинки – це добича. Хустинки має бути на половині менше ніж дівчат що граються. На свисток усі біжать до середньої лінії і стараються добути якнайбільше добичі. Одній не вільно взяти більше чим одну хустинку. Виграє група, що здобула більшу кількість хустинки.

ЛЮДИ ПРАЦІ

Одна із дівчат має відгадувати. Всі інші домовляються, якими ремісниками вони будуть. Тоді кличуть її і кажуть „ми були в країні дня". Вона питається: „а кого ви там бачили?" Вони відповідають: „людей, що працювали". Тоді вона питається: „а що вони робили?" У відповідь дівчата рухами наслідують працю домовлених ремісників. Дівчина має вгадати і коли вгадає влучно – всі тікають, а вона ловить. Зловлена стає тою, що питається.

МІСЯЦІ

Посередині поміж двома лініями стоїть дівчина (віддаль між лініями 10 – 15 м.) Вона викликає назву одного з місяців. Дівчата, які родилися в даному місяці, мають перебігти поміж лініями, а вона ловить їх. Зловлена стає її помічницею. Гра продовжується, поки не залишиться одна дівчина. Вона виграє.

ТЕЛЕФОН

Дівчата стоять у відкритому колі групами по 3 – 5 дівчат, одна за одною. Одна дівчина не має групи. Вона бігає навкруги кола. Коли вдарить останню із одної групи, ця зараз передає удар, як по телефонічному дроті, а він переходить від останньої до першої в групі. Тоді ціла група біжить навкруги кола і уставляється на попередньому місці. Ця, що надавала, старається зайняти місце одної із групи, а ця, що осталася без місця, починає знову надавати.

ПЕРЕГОНИ З ПРИРОДНИМИ ПЕРЕШКОДАМИ.

Дві групи, рівної кількості, уставляються рядами. На даний знак перші вивігають і мусять у бігу повороту різні перешкоди, на пр.: перелізти через пліт, перескочити рів, перейти річку по камінцях, перелізти через копицю сіна. Опісля вертається до своєї групи і вдаряє наступну, яка знову мусить повороту ці перешкоди. Виграє група, що перша покінчила біг. Не треба давати забагато перешкод, щоб дівчат не перемучити. Траса бігу не повинна вугти довша чим 40 – 50 м.

ПЕРЕГОНИ ТУНЕЛЯМИ

Дві групи дівчат уставляються гусаком. Усі стоять у великому розкροці творючи в цей спосіб тунель. На свисток останні повзугть тим тунелем до передуг і там стають знову у розкροці. За останніми повзугть передостанні і т.д. аж усі перейдугть тунель. Виграє група, що перша закінчила повзання через тунель.

ДВОБИЙ КОГУТИВ

Два ряди дівчат стають напроти себе. Стають на одній нозі, руки сплетені на грудях. Скачугчи на одній нозі, стараються поштoвхами рамен вивести свою противницю з рівноваги. Котра стане на дві ноги, або лиш діткнеться землі ногою чи ругкою, виходить із гри.

„ПЕТРЕ, ДЕ ТИ?“

Дівчата, взявшися за ругки, стають колом. Дві дівчини йдугть до середини. Їм зав'язугють очі. Одна з них ловить, а друга угтікає. Ця, що ловить, час до часу питається: „Петре, де ти?“ а друга мусить відповісти „я тут“. Коли зловить - дівчата мінугються.

ШУКАННЯ ЧЕРЕВІКА

Дівчата сидугть по-тугрецьки в кругзі. Посеред круга черевик. Дві дівчини із зав'язаними очима шугкають його, повзугчи. Котра знайде, розв'язуге хугстину на очах і вдаряє нею одну в кругзі і та йде на її місце шугкати черевика.

Самодіяльна Гра

ТРОЄ ПОРОСЯТ

Жила на світі стара свиня з трьома поросятками. Сама вона вже була не в змозі дітей прогодувати і тому послала їх шукати щастя-долі.

Пішло собі перше поросся й зустріло на дорозі чоловіка, який ніс оберемок соломи.

— Послухай-но, чоловіче, дай мені, будь ласка, соломи,— попросило поросятко.— Я побудую собі дім.

Чоловік дав йому соломи, і поросятко збудувало собі будинок.

Невдовзі прийшов до цього будиночка вовк, постукав у двері і каже:

— Поросятко, поросятко, впусти мене!

А воно відповідає:

— Не пуцу, присягаюся своєю бородою-бородицею!

Тоді вовк каже:

— Ось я зараз як дмухну, як налечу — одразу знесу твій будинок!

Отож вовк як дмухнув, як налетів, одразу зніс будиночок і проковтнув поросся.

Друге поросятко теж зустріло чоловіка з оберемком хмизу і попросило його:

— Послухай-но, чоловіче, дай мені, будь ласка, хмизу, я побудую собі дім.

Чоловік дав йому хмизу, і поросся збудувало будинок.

Прийшов до будиночка вовк, постукав у двері й каже:

— Поросятко, поросятко, впусти мене!

— Не пуцу, присягаюся своєю бородою-бородицею!

— Ось я зараз як дмухну, як налечу — одразу знесу твій будинок!

Отож вовк як дмухне та як налетить, як налетить та як дмухне — зніс увесь будинок і проковтнув поросся.

Третє поросятко теж зустріло чоловіка з возом цегли і попросило його:

— Послухай-но, чоловіче, дай мені, будь ласка, цегли, я побудую собі дім.

Чоловік дав йому цегли, і поросся збудувало будинок.

На другий день до нього теж прийшов вовк і каже:

— Поросятко, поросятко, впусти мене!

— Не пуцу, присягаюся своєю бородою-бородицею!

— Ось я зараз як дмухну, як налечу — одразу знесу твій будинок!

Отож вовк як дмухне, як налетить, а дім стоїть собі на місці. Бачить вовк: скільки б він не дмухав і не налітав — будинку йому не зруйнувати. Тоді він мовить:

— Чуєш, поросятко, а я знаю, де росте солодка ріпа!

— Де саме? — питає порося.

— На городі містера Сміта. Взавтра раніше вставай, я за тобою зайду, і ми нарвемо собі солодкої ріпи.

— Добре! — згодилося поросятко. — Я на тебе чекатиму. Коли ти прийдеш?

— О шостій ранку.

Домовились.

А поросятко піднялося о п'ятій годині і нарвало собі ріпи ще до того, як прийшов вовк. А той з'явився о шостій і стукає у вікно:

— Ти вже прокинулося?

— Отакої! — відповідає порося. — Я вже давно цю ріпу варю — бачиш, горщик парує на вогні?

Дуже розсердився вовк, проте виду не подав і почав думати, як же йому виманити поросятко з дому.

— Послухай-но, а я знаю, де росте чудова яблуня.

— Справді? — питає поросятко. — Скажи й мені.

— У саду місіс Джонсон, — відповів вовк. — Давай завтра о п'ятій годині ранку я зайду за тобою, і ми нарвемо яблук, скільки душі завгодно. Тільки гляди, більше мене не обманюй.

Домовились.

А другого ранку поросся підхопилося о четвертій годині і щодуху помчало по яблука. Воно хотіло повернутися додому ще до того, як прийде вовк, одначе сад місіс Джонсон був неблизько, та ще й на дерево довелося злізти.

Набрало воно цілий кошик яблук і почало спускатися на землю. Дивиться — поруч стоїть вовк. Ну й перелякалося поросятко!

А вовк підскочив до дерева:

— Бачу, що ти знову раніше за мене прибїгло. Ну то як яблучка? Смачні?

— Дуже! — відповідає поросятко. — Тримай!

І кинуло вовкові велике червоне яблуко. А воно так далеко покотилося, що поки той за ним бігав, поросятко зіскочило на землю і побігло додому.

Наступного дня вовк прийшов, наче й нічого не було.

— Послухай-но, — хитро посміхаючись, сказав він, — завтра буде в Шекліні ярмарок. Чи ти підеш?

— Піду, звичайно! — відповіло поросся. — Ти коли збираєшся?

— О третій.

— А що купуватимеш?

— Маслоробку.

Встало поросятко рано-ранесенько, вискочило з дому і прибігло на ярмарок, що розташований на зеленому пагорку. Купило собі маслоробку і вже прямувало додому. Аж зирк! — унизу ходить вовк.

З переляку поросятко скочило в маслоробку, та на лихо вона перекинулася і покотилася з пагорка просто на вовка. Той настільки злякався, що ледве ноги виніс, навіть про ярмарок забув.

А коли вовк оговтався, він знову прийшов до поросятка і розповів, що з ним трапилося на ярмарку. Воно аж зайшлося од сміху:

— Ха-ха-ха! Та це ж я тебе й налякав! Я купив на ярмарку маслоробку, а як побачив тебе, скочив до неї і скотився з пагорка вниз. Мало тебе не задавив!

Тут вовк страшенно розлютився:

— Ось я тебе зараз із'їм! — загарчав він і поліз на дах, а з даху — в димар і почав просуватися до комина.

Поросятко зметикувало, що справи кепські. Воно миттю розвело в комині вогонь і поставило на нього казана з водою.

Ледве вовчі лапи з'явилися з димаря, поросятко зняло з казана кришку і вовк упав прямо в воду!

І так і сяк крутився вовк у казані, намагаючись вилізти. А вода підігрівалася, ставала ще гарячішою й гарячішою. Нарешті вовк піднатужився й вискочив з казана. Та від натуги луснув!

А з його черева раптом вистрибнули — ви вже мені повірте — двоє братиків-поросятко!

Всі вони дуже зраділи, побачивши одне одного, і почали танцювати. І танцювали аж до ранку.

РОЗГАДАЙТЕ ?

27

Хто ходить у літі в кожусі? (Ведмідь)
Ж Ж Ж

Летить - гудить; сяде – мовчить. (Комар)
Ж Ж Ж

Хто мене вб'є - свою кров проллє.(Комар)
Ж Ж Ж

Повзун повзе, голки везе. (Їжак)
Ж Ж Ж

По дорозі стрибає, а у воді плаває. (Жаба)
Ж Ж Ж

Коло печі гріється, без водички мисться. (Кіт)
Ж Ж Ж

Куди повзе, за собою хатку везе. (Слимак)
Ж Ж Ж

Увечір вмирає, вранці оживає. (День)
Ж Ж Ж

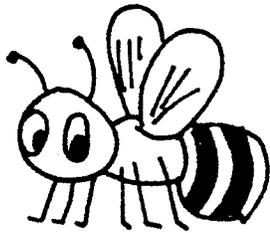
В чому дірки не зробиш? (У воді)
Ж Ж Ж

Як чимбільш мене годуєш,
То тим більш расту без міри,
А напоїш – я вмираю.
Я без форми і без шкіри. (Вогонь)
Ж Ж Ж

Два брати у воду дивляться і повік не зйдуться. (Береги)
Ж Ж Ж

(Подала С. О. Надя Кулинич)

ПРИКАЗКИ

На дворі смеркає, а на душі світає.

Ж Ж Ж

Надокучливий, як муха у Спасівку.

Ж Ж Ж

На ловця і звір біжить.

Ж Ж Ж

Налякав вірлицю ослицею.

Ж Ж Ж

На одному місці і камінь мохом обростає.

Ж Ж Ж

На Пилипівку день до обіда.

Ж Ж Ж

На похилу вербу кожна коза скаче.

Ж Ж Ж

На своїм веселім полі свою таки пшеницю жнуть.

Ж Ж Ж

На собаку мале, на kota велике.

Ж Ж Ж

На Спаса розпускай паса.

Ж Ж Ж

Натура вовка до лісу тягне.

Ж Ж Ж

Не було зрання орання, то по обіді коней не закладай.

Подорож до «Морських Зірок»...

Вишкіл у підводному човні та ще взимку? А чому б і ні! Не дивуйтеся. «Жовтий підводний новацький човен шкрабає по дну» — таку назву мав другий в історії Пласту вишкіл виховників новацтва у Криму. Учасниками та слухачами 172 Ради Орлиного Вогню (впорядників 135), яка відбулася 6-9 грудня 2001 року в Севастополі, були 18 пластунів-юнаків і пластунок-юначок з Армянська, Євпаторії, Красноперекопська, Севастополя та Сімферополя.

«Веселики», «Лісовички та Мавка», «Морські Зірки» — все це назви «вишкільних» роїв. Так багато чудових учасників одночасно — такого давно не було! Приємністю було все: розповіді «виключно по-українськи», листи, відгуки, романтика новацьких вогників «в човні»... Шкода, що декому не вистачає років для успішного переходу вишколу, але всі вони можуть стати добрими братчиками і сестричками для свого новацтва. Справа тепер за провідниками осередків — підтримайте ваше юнацтво у їхній нелегкій праці з наймолодшими пластунами!

Вишкіл ініційовано Кримською округою Пласту НСОУ та організовано і проведено КПС України і станицею Севастополь. Дбала про забезпечення потреб вишколу, місце для проведення занять пластунок-юначок Богдана Процак, голова Союзу Українок Севастополя.

Успішне проведення вишколу не було б можливим без співпраці та розуміння з боку Оксани Чепурняк та Ярослава Танчака. Сестричка Оксана, окрім праці інструкторки, без уваги на стан здоров'я максимально допомагала також як в.о.писарки. Бунчужний Славко був одночасно інтендантом та начальником кухні, дбав про розміщення «на сон», воду на оселі, де побутував вишкіл. Наприкінці до нас завітав Костя Василиченко, чим надзвичайно втішив провід та учасників.

Останній день вишколу був невеселий, але оптимістичний: «Щире вітання не вимовить словом, тому ми повинні зустрітись знову!» (Андрій Федоров, Сімферополь). «Хай майбутнє буде світле, як наш човен в Севастополі!» (Валерій Полішук, Армянськ).

*ст. пл. Марічка Артиш
комендантка вишколу*

(На цій і наступній сторінці включено інформації з „Пластового Вісника“ України)

Новацький табір в Улашківцях на Тернопільщині.

«Моральна травма» — «СКОБ, куцохвостий!»

Під такими назвами у м. Івано-Франківську 19-24 жовтня 2001 р. Б. відбулися новацькі вишколи, відповідно Х РОС (провідників вишколів — VIII) і 170 РОВ (гніздових 31). Це були дуже продуктивні, з однієї сторони, і дуже чудернацькі, з іншої сторони, вишколи.

Почалося все з того, що пропали дві учасниці. Поселилися у готель «Дністер», пішли гуляти в місто... і все. Цілу ніч чергова на вахті не спала, а зранку вирішила зателефонувати на «02».

Коли уже всі за сніданком висловили свої версії, де і як шукати, ці дві «мамзели» з'явилися. Бачте, їм дуже сподобалося гуляти нічним Станіславом. Все обійшлося щасливо.

З'їхалося 12 учасників із різних регіонів: Білих Ослав, Болехова, Дніпропетровська, Ічні, Львова, Харкова і Івано-Франківська. Розпочалися вишкільні будні. Гутірки, ігри, забави, приколи, практичні заняття не давали ніякого приводу до нудьги. Усі подружилися з перших хвилин. А час летів, мов на крилах.

У перший же день провід дав нам домашнє завдання, чим остаточно вибив деякого із колії і завдав усім головного болю. Одні трудилися до ранку, позбавляючи себе такого задоволення, як сон, інші солодко спали, мов діти. Але із завданням усі справилися на «відмінно». Місто бачили тільки тоді, коли бігали у «Вареничну» їсти. Добре, що вона знаходилася у самому центрі. Персонал називав нас «наші няням», що було дуже приємно. А годували нас, як на забій.

На другий день були у нас дебати. Із сторони пропозиції звучало: «Заборонити новацтво, бо воно усім наносить моральну травму». Це треба було бачити і чути. Що там творилося?! Друг Вітер поставив на новацтві хрест, через що отримав нове псевдо: Хресний Отець, а вишкіл — назву «Моральна травма». Сторона опозиції зазнала повного фіаско. Закінчився цей день супер-вогником і мафією до ранку.

Зробили ми і відповідні «травмовані» відзначки. Прощання було тяжким. Але що поробиш? Нас четверо залишилося на наступний вишкіл. Подумавши, вирішили відіспатися, тим

паче, що переселилися у готель до проводу. Зранку до нас приєдналося іще четверо, із Полтави і Рівного. І знову колесо закрутилося.

Павлика 10 гриміло на усе місто. Усі мешканці Станіслава знали: у місті проходить вишкіл пластунів.

Приїхав бунчиком братчик Мур і почав наводити на усіх жах. Знову було дано домашнє завдання — презентація новацтва. Учасники розповзлися, як таргани, хто куди, а Мур ледь атак серця не дістав. Коли всі нагулялися, перевірили голови, о другій ночі був готовий сценарій.

Ранок розпочався з того, що вивісили графік «Негативного впливу проводу на здоровий сон учасників». І тут почалося щось неймовірне. А перед обідом узяли і... закрили вишкіл (виявляється, нас підводили до конфліктної ситуації).

Довели. Всі учасники сприйняли це за правду і мало не порозбігалися. Після обіду на цю тему була проведена шикарна гутірка, яка заспокоїла учасників, бо дехто мало було не дістав чергову моральну травму. Знову ігри, забави, а завершився день тим, що презентували новацтво серед юнацтва Франківська.

Виступ був фантастичний, нам аплодували стоячи. А остаточно день закінчили знову таки супер-вогником і мафією до ранку.

Маю надію, що ці вишколи будуть незабутні для всіх учасників. Це було щось неймовірне, щось фантастичне. У кожного в серці залишиться приємний спогад, який обов'язково викличе усмішку.

Щиро дякуємо проводу, який зробив для нас це незабутнє свято. Особлива подяка комендантці ст. пл. Марічці Артиш за любов, повагу, терпіння, а особливо за розуміння.

Ми Вас любимо. До зустрічі на вишколах.

СКОБ, куцохвостий!

Тьотя Леся, ПС (учасниця)

Вишколи провідників вишколів та гніздових УПН в Україні

19-24 жовтня 2001 року в Івано-Франківську відбулися вишколи провідників вишколів УПН «Моральна Травма» та гніздових УПН «Скоб, куцохвостий!», учасниками яких були 16 виховників із 10 осередків Краю. Під час вишколів успішно апробовано доопрацьовану програму вишколу провідників вишколів УПН, в т.ч. такі нові теми як «Творення атмосфери вишколу», «Форми занять на вишколі», «Тематичне планування часу», «Оцінювання».

До проведення вишколів вперше залучено:

- учасників попередніх Р.О.С. провідників вишколів УПН Ярину Шеремет, Оксану Чепурняк, Оксану Румак;
- провідників вишколу УПЮ Романа Онуфрієва, Петра Гавриша;
- фахового тренера організації «Компас» Андрія Круп'яка.

Один з результатів вишколу провідників вишколів — формування проводу для вишколів впорядників УПН в Івано-Франківській Окрузі. Важливим є також ефективне залучення інструкторів «братнього» виховного уладу та з-поза Пласту. Під час вишколу гніздових як практичне завдання учасниками було опрацьовано імпрезу «Представлення УПН», котра позапланово була надзвичайно успішно представлена старшому юнацтву та виховникам УПЮ Станиці Івано-Франківськ.

Свято 10-ліття УПН в Україні

27 жовтня 2001 року в Івано-Франківську силами осередку зорганізовано відзначення 10-ліття відновлення праці УПН в Україні. Свято проведено як родинне з залученням батьків, виховників та новацтва (колишнього та теперішнього) Івано-Франківська та Стрия, осередків, у яких впродовж 10 років вели працю гнізда новаків ч.3 Лісові Бешкетники та ч.5 Лісові Звірі. Програма передбачала залучення до участі всіх присутніх через парад ювілярів, окремі точки програми, демонстрацію комп'ютерної презентації тощо. Вперше на святі презентовано знамено УПН, виготовлене роями новаків і новачок в Україні.

Вели свято старші пластуники Марічка Артиш, Оксана Чепурняк, Юрко Миськів (один з перших новаків Стрия) та пластун юнак Андрій Ліскогон. Взяли участь у святі у якості гостей пл. сен. Іван Нагірний, ст.пл. Ольга Свідзинська. Для пластових видань фотографував ст. пл. Богдан Яцишин.

«Бійся байдужих: від них усе зло на світі»

Протягом усього життя кожний з нас продовжує утверджувати себе як особистість. Але процес її становлення починається у зовсім ранньому віці. Є багато факторів, які впливають на формування нашого характеру. Світогляд та основи поведінки, закладені у сім'ї, школі, на вулиці, потім в загальному окреслюють нас як людину.

Багатогранна довершена методика виховання молодшого покоління в Пласті кожному з нас дає нагоду стати справжньою Людиною. Ми вчимося моральної та фізичної стійкості, витримки, самоповаги та поваги до інших. Через ігри та різноманітні заняття до нас приходить розуміння життя та вміння зарадити собі у складних ситуаціях.

Наймолодшими членами Пласту є новачки та новачки — діти віком 6-11 років. Шкода, але треба визнати, що дуже часто новацтво відчуває себе відкинутим від всієї організації. Багато заходів, у яких вони могли б також бути учасниками, залишають їх осторонь. Нерідко новацтво сприймається як щось несерйозне і не дуже потрібне. Так собі — підготовка до того, щоб стати справжніми пластунами. Але ми не задумуємось над тим, що саме у цей період життя в людини закладаються основні риси характеру та світогляду. І дуже важливо, в якому середовищі виростатиме дитина, яку атмосферу зуміємо створити їй ми, дорослі. Адже, можливо, частина вини того, що наймолодші члени організації залишаються непоміченими, є і в нас самих — тих, хто причетний до їхньої ролі в Пласті.

Більш як рік тому вперше в Україні почав виходити журнал для новацтва «Пташеня». Одною з причин, чому з'явився цей журнал, була і спроба дати дітям нагоду відчути себе невід'ємною частиною великого пластового товариства. Адже до цього часу в Україні Пласт не мав ЖОДНОГО друкованого органу для дітей віком 6-11 років. Шкода, але минуло досить часу, а значна частина новацтва навіть не знає про існування журналу. Хоча інформація про його придбання чи можливість передплати неодноразово з'являлася у «Віснику», «Пластовому Шляху». Особисто отримували листи з проханням проведення презентації чи організації передплати регіональні представники КПС, осередкові, новацькі виховники. Можна на пальцях перерахувати тих, хто відгукнувся на цей клич та хоч щось зробив для поширення журналу. У Пласті, як у жодній іншій організації, діти так довірливо і з такою любов'ю звертаються до нас «братчику» і «сестричко». І ми, старші, на цю довіру відповідаємо байдужістю?

головний редактор журналу «Пташеня»

ст. пл. Софія Нагірна

Передплатіть журнал «Пташеня» для себе і своїх дітей!

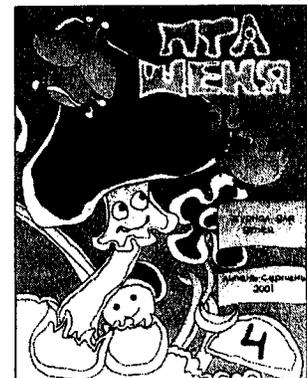
Якщо ви ще й досі не передплатили журнал «Пташеня» за 2001 рік, ви можете зробити це навіть тепер. Для цього вам потрібно заповнити бланк заявки та разом з добровільною пожертвою вислати на адресу КПС. Ви можете вказати номери, які ви бажаєте отримати, або ж зробити річну передплату.

Теми журналу «Пташеня» 2001 року:

№ 1 – ведмеді № 2 – замки № 3 – коти № 4 – гриби
№ 5 – кажани № 6 – святкування Нового року у різних країнах світу

Добровільна пожертва за одне число — 3 грн. 45 коп.

Добровільна пожертва на рік — 18 грн.

Заявка на отримання журналу «Пташеня» на 2001 рік

Ім'я, прізвище _____

Повна адреса для пересилки, телефон _____

Числа (відзначити) №1; №2; №3; №4; №5; №6

Дата оплати _____ Оплачено _____ грн.

Заявка на отримання журналу «Пташеня» на 2002 рік

Ім'я, прізвище _____

Повна адреса для пересилки, телефон _____

Числа (відзначити) №1; №2; №3; №4; №5; №6

Дата оплати _____ Оплачено _____ грн.

Заявку та добровільну пожертву просимо пересилати поштовим переказом на адресу:

79008, а/с 65, Львів, Пласт НСОУ, Софійці Нагірній

або ж приносити на адресу:

Пласт НСОУ, вул. Винниченка, 6, Львів, 79000

За додатковою інформацією звертатися до Софійки Нагірної за телефоном (0322) 976585

Дорогі мої щирі добродії — пластові побратими і друзі!

33

Звертаюсь з пластовим привітом до вас всіх, хто у часі моєї недуги відгукнувся на просьбу моїх друзів, хто був поруч, підтримуючи не тільки морально, але і суттєво матеріально.

Не думав я, хоча бережно відносився до найкращого Божого дару — здоров'я, що мене в такому віці спіткає біда, де я її практично не сподівався. Немало я переніс у своєму житті серйозних проблем, випробувань, терпінь, але такого серйозного і небезпечного не доводилось. Воно ще раз засвідчило, наскільки ми всі є залежними від Божої волі і отримуємо рівно стільки, скільки заслужили собі Божої ласки, скільки були для оточуючих людей, спільноти добродіями, наскільки заслужили до себе прихильність, чи багатими ми є, співчутливими і милосердними.

Що мене врятувало від подальшого каліцтва — бути прикутим до ліжка до кінця свого життя? В першу чергу це віра в Бога, в Його всемогутність. Я ні на кого в той період так щиро не сподівався, як і зараз, що моїм безкорисним Опікуном стане Господь Бог, Пресвята Матір Божа, мої Ангели-Хоронителі. Саме вони дали мені перших добродіїв в особі моїх вихованців, їх родин, друзів, парафіян церковних громад, вчителів, отців УГКЦ Козови, декана, капелана Пласту, голови станичної Ради пл. сен. о. Дмитра Долішняка. До них приєднались мої друзі і колеги з Тернопільщини, Львівщини. Я зараз не шкодую, що за все своє свідоме життя безкорисливо служив добрим справам, не шкодуючи ні здоров'я, ні свого вільного часу, ні всіляких затрат. Всі свої таланти, терпіння і силу волі, мої захоплення і любов я старався віддати дітям, доброзичливість — друзям і знайомим. Це для мене було радістю і найбільшим задоволенням.

З таким же завзяттям, охотою і наполегливістю я ввійшов в пластове життя. Хоча мені було нелегко в чужому місці, відчував нерозуміння, навіть протидію з боку неродивих, але я не раз пересвідчувався, що є необхідним дітям, їх родинам, що мушу бути корисним Пласту і заслужити добру гадку про свою діяльність. Я завдячую ще й тому Пласту, що, склавши Пластову Присягу, змушений був, дотримуючись точок Пластового Закону, не розслаблятися, не піддаватися спокусам сьогоднішнього життя, старався бути взірцем не тільки для вихованців, але і оточуючих. Вважав і вважаю, що якщо вже нікому людина непотрібна, то це найбільше покарання. В Пласті в мене збільшилось щирих і безкорисних побратимів. В період моєї недуги вони ще раз безкорисно підтвердили це високе звання. Я втішений, що першим до мене прибув ст. пл. Є. Трофим'як з Бучача, як відразу ж відгукнулись старші пластуни Михайло і Володимир Окаринські з Тернополя, ст. пл. Костя Тесленко з Києва, який взяв на себе всю організацію допомоги мені серед київських пластунів під час моєї операції. Мені по-доброму заздрили в лікарні, що маю стільки безкорисних друзів та помічників. А серед них були не тільки виховники, але і юнацтво Київської

станіції. Поруч зі мною були Іван Кріпченко та Костя Жук. Особливу жіночу увагу та поміч відчув від Юлі Жданович («Ластівки») із Ічні. Вона немов рідна і близька мені людина турбувалась і чим могла допомагала мені. Суттєву допомогу відчув я і від тернопільських, львівських пластунів, зокрема, від КПС в особі А. Гарматія та його дружини, друзів з Ужгорода тощо. Не можу не згадати уваги та помічі з боку отців-капеланів (Д. Долішняка, А. Говери), хоча і колишніх пластунів, але з пластовим духом та милосердям Г. Бурбезу, М. Павловського. Дехто з моїх меценатів не хотів навіть представитись. Сильною і величезною за обсягом була моральна підтримка через листи (близько 140), молитви та Служби Божі, таборові привіти та дитячі пожертви. Я з радості плакав і тішився, що ви перейнялись моєю бідою і в милосерді постали до мене. Про таке неможливо забути.

З Божою поміччю мені успішно зробив операцію нейрохірург Київської міської лікарні швидкої допомоги В. Резніченко. Не менш доброзичливий та уважний до мене був і весь медперсонал. Хоча відносно успішно пройшов я реабілітаційний період, але недуга ще залишила певні наслідки. Після майже 10-місячного лікування я з радістю знову повертаюсь до дівтори, яка встигла добряче скучити за розпочатою доброю справою, знову повертаюсь до реалізації своїх намірів в Пласті. А тому сьогодні адресую щирі слова вдячності Богові, вам всім, мої добродії, друзі і побратими, що зробили все можливе, щоб я був щасливим, щоб міг бути корисним справі, якій себе присвячую. Це для мене найдорожча і найкраща нагорода за скромні мої заслуги. Окрім того це ще раз засвідчує, що за задекларованими принципами пластового життя є ще конкретні добрі справи. Будьмо надалі єдині і сильні в добрих справах, в радості та в біді. Бо в цьому наша сила, наша віра в те, що пластовий дух набирає тих осягів, про які мовиться в Пластовій Присязі, Обіті та про що мріяли засновники Пласту, чому присвятили себе не одне покоління пластунів.

Допоки мені Бог дасть здоров'я, допоки зможу прислужитись реалізації пластової ідеї, я надалі залишатимусь разом з вами в багатотисячній лаві пластунів, щоб виправдати ваше довір'я, щоб надалі творити радість і добрі справи для дівтори і розвитку більш широкої пластової спільноти. І нехай мені в цьому Бог допоможе.

Із щирою вдячністю, найкращими вітаннями та побажаннями в Новому році, до Різдва Христового до вас всіх В'ячеслав Свердун («Лісовичок», «Князь»). Нехай при доброму здоров'ї, в радості та успіхах Бог вбереже вас від всього злого на многії літа.

Готуйсь — СКОБ!!!

19.12 2001 р. Б., станиця Козова

В'ячеслав Свердун

ЦІКАВЕ ЗВІДУСІЛЬ

ЛИПЕНЬ

А коли розквітнуть липи
посеред твого двора,
значить – це надходить Липень,
найпахучіша пора.

Цілий день клопочуть бджоли,
з лип узятки беручи.
Медом пахне все навколо,
магіолою – вночі.

СЕРПЕНЬ

Йшли з серпами в полі жниці
у далекій давнині:
вже покошена пшениця,
треба жати ячмені.

Сонце жниць пекло нестерпно,
руку муляли серпи.
Клав у копи місяць Серпень
потом зрошені снопи.

ВЕРЕСЕНЬ

Ходять хмари в небі синім.
Місяць Вересень прийшов.
Сповнивсь вереском пташиним
тихий затишок дібров.

Позлітавшись у зграї,
різне птаство молоде
в крилах сили набирає
і відльоту в вирій жде.

(„Дванадцять місяців“)

Павутинка

Надумав кленовий листок
линвоходцем прославитися -
павутинку бабиного літа
натягнув між гілками.

Зібралось усе листя
на цирк дивуватися,
а листок
ступив крок,
другий —
світ зелений захитався.

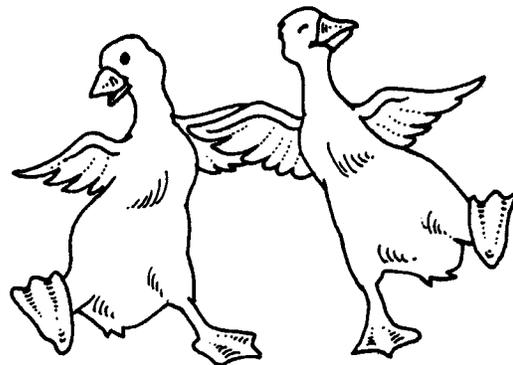
Упав листок з високості.
Погойдалася павутинка,
понульгувала,
взяла та й відв'язалася.

Лине собі
понад тролейбусні дроти,
що до міста прив'язані,
і хизується.

Хто ще таку линву
бачив,
аби сама літала?

13

Ігор Калинець

ДУДАРИКИ

Ми – маленькі
Дударики.
В нас новенькі
Кептарики,
Шапочли
Із повстини,
Дудочки
Із бузини.
Ми подмемо
У дуду
І затнемо:
Ду-ду-ду.
Нас почує
Добрий дід,
Що корчує
В лісі глід.
Ми несем
Йому обід
І гукаєм:
-Діду-ду,
Ой. зробіть
Нову дуду!

Платон Воронько

*Іла Катя паляницю,
Пригостила нею Кицю.
Киця бігає по хаті:
— Чим же я віддячу Каті?
Як стемніло, Киця в ліжку
Принесла Катрусі... мишку.*

БОЯЗКИЙ ШПАК

Шпак ходив по стежці —
Щось там зашуміло,
Кинувся — злякався:
Сойка пролетіла.

Сів він під віконцем,
Наче й не боявся,
Грівся там на сонці,
Аж десь кіт узявся!

Втік шпачок чорненький
З-під вікна в садок,
На снігу дрібненький
Залишивсь слідок.

*Оксана Хижчак, 12 років,
учениця 7-ої кл., Глестонбург, Конн.*

НЕСЛУХНЯНИЙ ЯЗИЧОК

*Мене за довгий язичок
Батьки поставили в куток.
Поклявсь я татові і мамі
Язик тримати за зубами.
Мабуть, в куток я знову стану:
Заліз язик мій... у сметану.*

Написав Ігор Січовик

Орляча Розвага

МІЖ БРАТЧИКАМИ НА ТАБОРІ:

“Замість години мовчанки, я видаю гострий наказ – говорити тільки по-українськи. Тоді все мовкне...”

– На таборі в кухні сьогодні зупа з Німеччини. Новак нарікає і каже, що не хоче з Німеччини, а з курочки.

Зокрема веселими являються листи, які таборовики писали до родичів, де часто бачимо, що англійські вислови, живцем переложені на українську мову, можуть бути гумористичними. Ось деякі з них:

– Пластун пише листа до родичів: “Дорогі Родичі! Дякую що Ви щадите гроші щоб мене післати на табір. Це найкращий табір під сонцем. Братчик казав нам так писати”.

– Мама, відвідуючи сина на таборі, сказала: “Ти, синку, мусиш бути тут дуже щасливий”. На що син відповів: “Так, мушу”.

Наплечники готові,
Прощай, моє дівча!..

– “Дорогі Родичі! Ми дістали нового доктора. Старий відійшов, бо всі кликали його “бучер” (англ. - різник). Він не розумів жартів. Мій братчик казав, що якби мав ще одного такого як я, то драпавбися по стінах”.

– “Дорогі Родичі! Ми є добре, як ви? Чи приїдете нас видіти?... Ми трохи хорі за домом. Я дістав горячку і доктор мені її змірив. Я мав 100 степенів навіть в тіні дерев”.

– “Дорога Мамо! Прошу прислати мені нові комікси (ілюстровані книжечки - англ.). Друг бунчужний усі старі вже прочитав...”

– “Дорогі Родичі! Дякую за цікавого листа. Як буду мати час, то прочитаю!”

– “Дір (дорогі - англ.) Родичі! Я пишу нині до Вас з табору, який є назагал дуже файний. Їдження цього року є “дуже цікаве” – спеціально риж, але їсти можна. Ми їмо чотири рази на день, а поміж цим ми маєм гутірки, збірки, спів, і т. д.

Тепер я передумую я є дуже задоволена, що Ви мене післали на цей фантастичний табір – дуже Вам дякую!

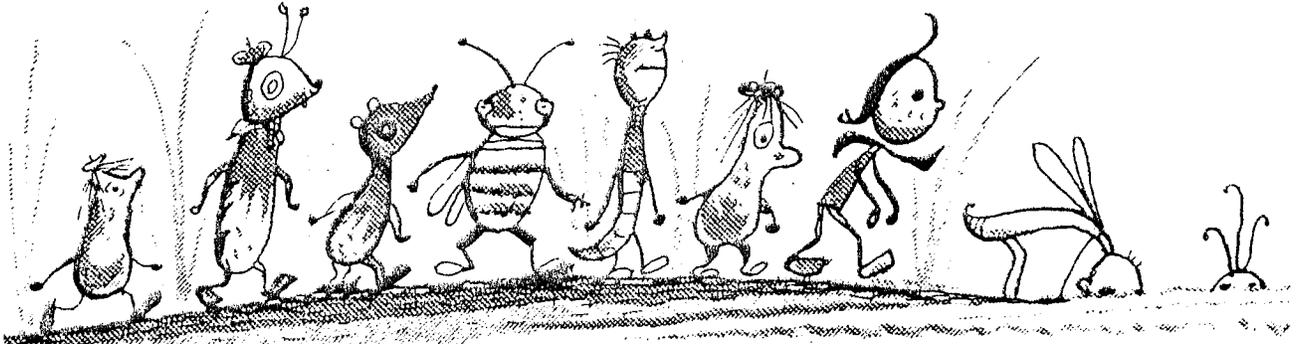
Па-па! Ваша доня”

– “Харч на таборі добрий, але ми не мусимо його їсти!”

– “Пишіть до мене часто, навіть, як би в листі було лиш пару долярів!”

– “Здоров Тату! Чи Ти здоров? Бо я здоров! Бувай здоров! - Олег”.

– Новачка не мала поштового значка і в місці призначеному на значок написала: “Мама запластить”. – Так і сталося.

Що ж то там за новаки,
Марширують до ріки?

Сірі, бурі, сорокати
Та відважні і завзяті.

З Чап-Чалапом йдуть, щоб трішки
Ручки там помити й ніжки.

Як ходили вдень на вправи,
Замоталися у трави.

З трав, як вилізли, то потім
Опинились у болоті.

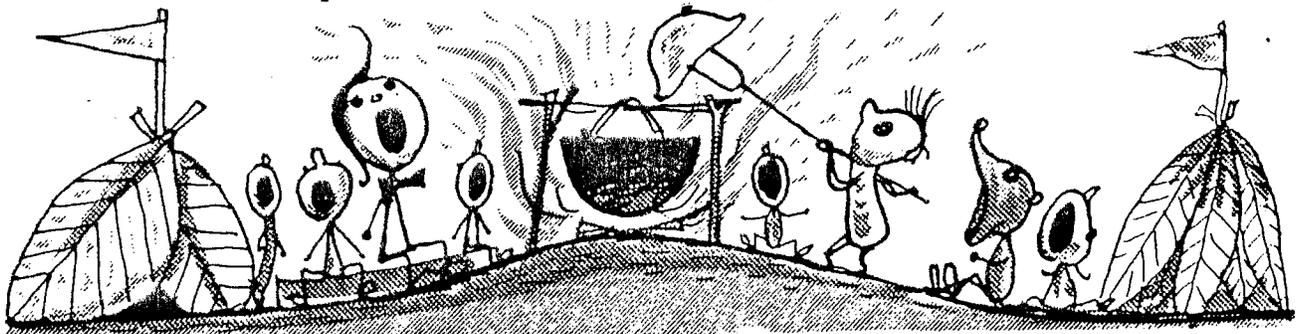
А з болота знов заблизько
Підійшли під муравлисько.

Як хотіли обминати,
То зайшли в якісь "карпати"

Гори, доли, каменюки —
Мліли ноги, мліли руки.

Ледве з лісу-бору
Повернулись до табору.

Вмилися, прийшли під шатра,
Де горіла ясна ватра.

Доокола посідали,
"Гоя-гоя" — заспівали.

"Гоя-гоя, гоя-га!
Дайте, дайте пирога!"

ПОРАДИ МУДРОЇ СОРОКИ

Листи для Мудрої Сороки слати на адресу Редакції (див.: II стор. обкладинки) з допискою: —Для Сороки*.

ДОРОГА СОРОКО!

Як довго повинен тривати новацький табір? Братчик Вітя

ДОРОГИЙ ВІТЮ!

Досвід показав, що найкращий час тривання табору – три тижні. Це дає час на повноцінну програму, вкл. з історичними ігровими комплексами, підготовленням до проб і переведенням умілоостей, не кажучи вже про зайняття роями, гніздами, прогулянки, змаги й вогники. Подекуди переводять і двотижневі табори, з дещо скороченою програмою. Коли табір триває тільки один тиждень - неможливо дати новацтву те все, на що воно чекало весь рік. Цікаво знати, що в 1920 і 1930-их роках табори з засади тривали чотири тижні.

Сорока

Ж Ж Ж

ДОРОГА СОРОКО!

Нам сказано, що в таборі не можна мати електричних приладів. Як же я дам собі раду без моєї сушарки до волосся? Розчарована

ДОРОГА РОЗЧАРОВАНА!

Піди в бібліотеку й прочитай, як люди жили, поки відкрили електрику. А тоді роби так само. Сорока

Ж Ж Ж

ДОРОГА СОРОКО!

Скільки вільного часу повинні мати братчики й сестрички в таборі? Ліда

ДОРОГА ЛІДО!

Коли ти прийняла обов'язки таборової виховниці, то маєш бути з дітьми 24 години денно, від моменту коли вони приїздять до табору, аж поки батьки заберуть їх додому. Це значить, з дітьми їсти, з ними спати, бути коло них на всіх заняттях. Ти відповідаєш за їхню безпеку та маєш подбати, щоб вони якнайбільше скористали з табору. На вільний час прийде пора, коли табір закінчиться. Сорока

Ж Ж Ж

ДОРОГА СОРОКО!

Чи в таборі має бути кожного дня вогник? Івась

ДОРОГИЙ ІВАСЮ!!

Вогник – це святочна подія. Він не має новацтву збуденніти. Добра програма табору включатиме вогник пересічно один – два рази на тиждень.

Сорока

З М І С Т ч. 133

ВІД РЕДАКЦІЇ.....	1
МУДРІСТЬ СІРИХ ОРЛІВ	
Кім.....	2
Де ми знаходимось?.....	5
Погляд нв ноацькі сходи – С. О. Юля Жданович.....	6
ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.....	8
ЩО РОЗКАЖЕМО НОВАЦТВУ?	
У лісі все гаразд – О. Панкуеш.....	9
Вірна батьківщині – Константина Малицька.....	13
ДІТИ СПІВАЮТЬ	
Пусти ж мене, мати до табору – Р. Кипчинський/В. Осередчук.....	14
Де ж ти, кицю, ходила.....	15
Сонечко, сонечко.....	15
НОВАЦЬКИЙ ТАНОК: Чорний баран.....	16
ІГРОВИЙ КУТОК	
Хо́да двійками.....	17
Біг двійок боком.....	17
Заячий біг.....	17
Круглі.....	17
Бий м'яч.....	17
Автові змагання.....	17
Змаг князів.....	18
Змаг звірів.....	18
Ловля на весело.....	18
Здобування добичі.....	18
Люди праці.....	18
Місяці.....	18
Телефон.....	19
Пере́гони з природними перешкодами.....	19
Пере́гони тунелями.....	19
Двобій когутів.....	19
„Петре, де ти?“.....	19
Шука́ння чере́вика.....	19
САМОДІЯЛЬНА ГРА: Троє поросят.....	20
ІЗ ПРИРОДНИЧОГО ЗАПИСНИКА	
Ховрах крапчастий – С. О. Марічка Денис.....	26
РОЗГАДАЙТЕ? - С. О. Надя Кулинич.....	27
ПРИКАЗКИ.....	28
ВІСТІ З УКРАЇНИ	
Подорож до „Морських Зірок“.....	29
„Моральна травма“ - „СКОБ, куцохвостий!“.....	30
Вишколи провідників вишколів та гніздових УПН в Україні.....	30
Свято 10-ліття УПН в Україні.....	30
ВІСТІ ЗІ З.С.А.: Мала Рада Орлиного Круга.....	31
СІРІ ОРЛИ ПИШУТЬ.....	31
ЦІКАВЕ ЗВІДУСІЛЬ	
Липень.....	34
Серпень.....	34
Вересень.....	34
Павутинка – Ігор Калинець.....	34
Дударики – Платон Воронько.....	35
Боязкий шпак – Оксана Химчак.....	35
Вдячна киця.....	35
Неслухняний язичок.....	35
ОРЛЯЧА РОЗВАГА.....	36
ПОРАДИ МУДРОЇ СОРОКИ.....	38

